

Cenacul dramaturgilor

9

În lectură :

„Asociația frumoșilor sfinți”
de Marla Marin

Ultima ședință (din actuala stagiune teatrală) a *cenacului dramaturgilor* a avut loc luni, 8 iunie, ca de obicei, în foaiorul sălii Majestic.

Dintre textele de teatru ale debutanților și consacraților, care așteaptă să fie citite în cenacul, a fost ales cel semnat de Maria Marin, ceca ce, în sine, a produs o satisfacție, formulată răspicat de Radu Popescu: „în sfârșit, avem o femeie care face lectură în cenacul nostru”. Piesa Mariei Marin se numește *Asociația frumoșilor sfinți*.

Actorii Gelu Nițu, Jeannine Stavarche, Constantin Gheorghiu, Șerban Celea, Lucia Cristian, Iarodara Nigrim și Sebastian Radovici și-au arătat profesionalitatea, dind replicilor relief și culoare.

Ca de obicei, decupăm din intervențiile vorbitorilor :

TRAIAN ȘELMARU : Este un debut bun. Cred că, în contextul dramaturgiei care se joacă, piesa aceasta poate să aibă succes și să fie folositoare. Îi doresc Mariei Marin să trăiască mult și să scrie.

RADU F. ALEXANDRU : Sint desigur multe lucruri despre care am putea discuta cu un ton rezervat, dar sint și lucruri care trebuie remarcate : un surprinzător simț al replicii, o intuiție a actualității și încercarea de a nuanța. Cred că autoarea ar putea să renunțe la unele elemente care au devenit clișee. Există o sensibilitate de foarte bună calitate, care nu cade în melodramă, dar care „se con-

sumă” cu mare plăcere în sală... Problematika este departe de a fi minoră... Consider că vorbim de un profesionist, care, în timp, nu poate decit să se maturizeze, să stăpînească tot mai bine mijloacele pe care le are...

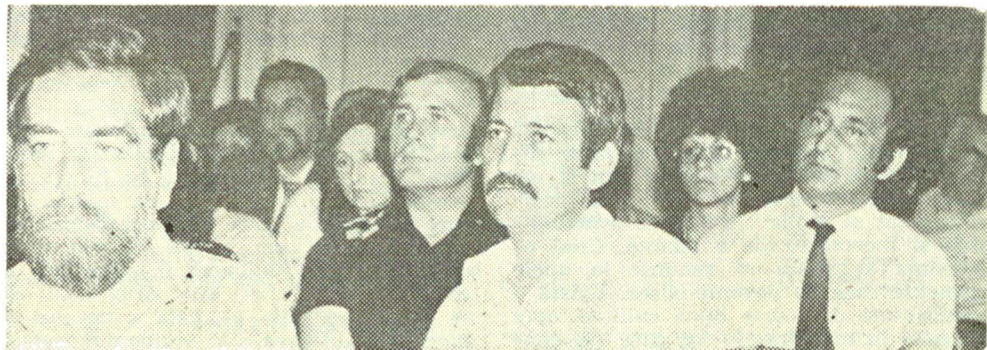
TUDOR POPESCU : Pentru că sintem totuși la un cenacul, n-aș vrea să spun și eu că „mai sint și lipsuri, dar că nu are rost să vorbim despre ele”. Cred că mai sint cîteva lipsuri, și vreau să i le spun autoarei, de la coleg la coleg, tocmai pentru că sintem într-o etapă de lucru. Mi se pare a fi piesa unui suflet romantic și pur, puritate care ajunge pînă în textul piesei ; aceasta oglindește o lume frumoasă, populată de oameni cu preocupări nobile, dar din care lipsește, uneori, tocmai elementul pe care îl întîlnim în viața de toate zilele, elementul acela mai dur, mai acut, și, poate, unda de tristețe, uneori. Cîteva dintre personaje sint foarte interesante, dar parcă aș dori ca tocmai tinerii să fie aceia care să aducă un element mai aspru în scenă, în raporturile dintre ei, prin cîteva scene care să se desfășoare sub privirea noastră și nu să fie doar evocate. O scenă directă ar fi fost necesară în limpezirea acestei fete, o scenă între ea și omul pe care-l iubește și care se îndrăgostește de ea, pentru că am înțeles că elementul care produce schimbarea în conștiința acestei tinere femei este dragostea. Nu se merge pe linia polițistă a cazului, și bine face autoarea, dar accidentul trebuie

să declanșeze ceva, o nouă stare morală, și atunci e necesară o discuție sau o scenă mai puternică. Ce aș mai remarca? Personajele se cer un pic mai complicate, ca structură sufletească. Dacă mama, care se duce să lucreze undeva la țară, ar dezvălui, de-a lungul piesei, motive inedite pentru noi, și pentru dramaturgie în general, altele decât simpla dragoste pentru copii și conștiința datoriei, personajul ar căpăta parcă mai multă consistență și mai multă credibilitate, în plan psihologic.

LAURENȚIU ULICI: După cuvîntul foarte adecvat al lui Tudor Popescu (pentru că era plin de candoare!), și eu cred că lucrul cel mai impresionant în piesa Mariei Marin este candoarea, o candoare absolută, care face foarte bine urechii și ochiului. Vreau să-i fac numai cîteva sugestii autoarei, trecînd la niște observații, tot pe fondul candorii. Există „candoarea” părintelui care nu-și recunoaște fiica pe masa de operație, ceea ce e puțin prea mult! Adică, trebuie lămurită chestia asta: el vine din sala de operație, se duce la telefon, îngrijorat, dă un telefon acasă, să întrebe dacă Mica a venit, deși știa foarte bine că Mica este pe masa de operație. Asta este exces de candoare. Fiind un fel de supratemă a piesei, candoarea e firesc să stea sub semnul inefabilului; candoarea nu are consistență, personajele trebuie să fie și ele mai neconturate. Dar, în ciuda șocu-

lui dostoevskian pe care îl suportă fata, și care îi modifică caracterul, un pic de motivare a întîmplării ar fi fost necesară: și aici e un abuz de candoare. În ce-o privește pe mamă, Tudor Popescu nu are dreptate: nu trebuia născocită o boală incurabilă ca să-i motiveze grija pentru niște copii dintr-un sat oarecare; putea să aibă grijă și de copiii din locul unde trăia familia ei, și se putea găsi un loc de învățătoare chiar în urbe; este un al treilea exces de candoare. Poate că ar fi fost la fel de bine dacă relația dintre salvator, să zicem, și celelalte personaje ar fi fost o idee mai angajată dramatic, în sensul că stilul legăturii dintre doctor și Tudor e cam... americanesc. Apariția lui Tudor în interiorul familiei nu este motivată, mi s-a părut chiar o intenție polemic-parodică, parcă; tema asta a marelui cuplu care se ivește dintr-o întîmplare nefericită este frumos parodiată aici. După cum o replică, tot în sens parodic, există și la tema conflictului dintre generații; asemenea, la una și mai complicată, anume, tema raportului dintre spirit și materie, tema fundamentală a filozofiei. Poate că ar mai trebui încă puțin redusă partea retrospectivă. Piesa este foarte optimistă, însă aveți totuși grijă, că optimismul ăsta se confundă la un moment dat cu imensa naivitate a personajelor, care parcă trăiesc într-o lume cu totul ireală, într-o lume a visului pur. Înțeleg că e vorba tot de o tehnică a candorii, însă spectatorul trebuie să între

în impact cu motivația, altminteri riscă să nu înțeleagă totul, piesa fiind destul de stufoasă. Mai revăzind și mai reducând (două ore de lectură înseamnă un spectacol foarte lung), există toate șansele să rezulte o dramă. Acum, nu cred că e o dramă. E multă „muzică”, prea multă „muzică”; dar, dacă restrîngeți și apăsați puțin caracterele, dacă dirijați mai bine candoarea, o dozați mai bine, s-ar putea să rezulte chiar o dramă.

RADU POPESCU: Această piesă, după cite știu eu, este prima, în literatura noastră dramatică, care pune problema — actuală, în lumea întreagă, de vreo 20—30 de ani — a tineretului care se marginalizează, se revoltă față de familie și pe urmă față de societate și chiar față de stat. Este pentru prima oară că văd în literatura română un asemenea caz. Această Mica, a tovarăsei Maria Marin, este domnișoara von Oppel, care a fost băgată la pușcărie acum 2—3 ani, care s-a marginalizat și s-a revoltat împotriva unei „mari familii”. Aducînd acest caz în literatura noastră, autoarea dovedește o intuiție a faptului că în lume nu se mai poate explica fenomenul nici prin sociologie și nici prin psihologie. Explicațiile noastre tradiționale asupra aten-

tatului social și asupra înfrățirii sînt insuficiente pentru explicarea fenomenului, care a luat proporțiile pe care le știm. Poate că tocmai de aceea și tovarășa Marin a făcut să se întrebe: e vinovată mama? e vinovată tatăl? Fata — din orgoliu, desigur — a declarat că este vinovată numai ea. Tovarășa Marin a pus problema în mod acut, și asta este, după părerea mea, foarte bine. În viață, mai ales în viața de familie, există paralele mai multe drame, care se împletesc și se determină reciproc; în piesă, asistăm la două drame: drama părinților și drama tinerei. De obicei, împletirea și rezolvarea acestor două drame se face greu, și dacă faci două direcții de conflict se sfîșie unitatea piesei. Autoarea încheie foarte bine aceste două conflicte, în structura piesei ele reușesc să se împletească. Autoarea are multă intuiție. A izbucit să prindă momentul determinant, implicînd și conflictul părinților. Într-adevăr, cum spunea Ulici, este cam prea multă „muzică”, în această femeie care iubește copiii. Consider că am citit o piesă cu calitate, pot s-o afirm. În numele revistei „Teatrul” și al biroului secției de dramaturgie, declar închisă stagiunea '80—'81.

Mircea RAREȘ

MARGINALII

Poveste din Turda

Unul dintre cele mai incitante spectacole ale anului trecut, în mod sigur cel mai interesant dintre spectacolele, din ultimii ani, ale lui Aureliu Manea, a fost Medeea de Seneca, realizat pe scena Teatrului de Stat din Turda. Spectacolul s-a jucat de două ori; în vară s-au re luat repetițiile, pentru participarea la „Serile de teatru antic” de la Constanța. Frageda protagonistă a spectacolului (care va mai aștepta, desigur, ani buni pînă să mai întilnească un asemenea rol, și un regizor ca Manea), adusă cu mari sacrificii de la București (unde se detașase, între timp), panicată de perspectiva navetei București—Turda, clacsonată imperios de la volanul unei Dacii 1300 aflată în fața teatrului, pradă unei agitații autoritare, a abandonat totul după prima repetiție. A intrat în biroul

direcțiunii și, de la înălțimea unor roluri de figurație la un teatru din Capitală, s-a declarat nemulțumită de regizor, de banda sonoră, de Turda, de toți și de toate; și, cu același aer marțial, a ieșit, și dusă a fost. Era și timpul să pună cineva piciorul în prag și să rezolve problema teatrului din Turda, să intrerupă repetițiile, să suspende spectacolele, să arunce în aer programul „Serilor antice”, să-și ridiculizeze colegii și să le umilească speranțele. Unul dintre obiectivele noastre mărunte va fi de acum încolo să facem un nevinovat spionaj în sălile de repetiție ale teatrului bucureștean, căruia de mai mult timp îi dă tircoale frageda protagonistă (în timp ce teatrul din Turda îi asigura retribuția lunară). Sintem convinși că, vom descoperi chipul docil al unui solicitant de roluri. Dacă însă va provoca și acolo răsturnări de programe, suspendări de repetiții, anulări de turnee și alte dezastre, vom aplauda și vom spune de trei ori „bravo!” insurgentei de la Turda.

Mircea GHIȚULESCU